

Kommunerne, att. direktørerne i Teknik og Miljøforvaltningen
KL
DANVA
Danske Vandværker

Vandforsyning
J.nr. 2025 - 42258
Ref. emskd
Den 6. januar 2026

Behov for styrket beredskabsindsats på vandforsyningsområdet

Indledning

Den 10. april 2025 udgav Styrelsen for Samfundssikkerhed "Nationalt Risikobillede 2025", der beskriver, at Danmark står over for det mest alvorlige risiko- og trusselsbillede siden anden verdenskrig.

Forsvarets Efterretningstjeneste udgav den 3. oktober 2025 en vurdering af den hybride trussel mod Danmark, hvoraf det fremgår, at "Rusland udfører nu hybride angreb mod Vesten, som har en karakter og et omfang, som ligger langt ud over det, Rusland udførte før krigen i Ukraine"¹.

Risiko- og trusselsbilledet omfatter derudover bl.a. energimangel og terrorhandlinger. Endvidere har klimaforandringerne medvirket til et ændret trusselsbillede, hvor hændelser som oversvømmelse fra havet og ekstremregn, storme og orkaner er mere sandsynlige end tidligere. Den nye virkelighed har konsekvenser for, hvordan beredskabsindsatsen på vandforsyningsområdet skal tilrettelægges.

Med dette brev vedrørende beredskab på vandforsyningsområdet ønsker Miljøstyrelsen at informere om konkrete handlemuligheder for kommunerne i den nuværende situation ift. vand- og spildevandsområdet samt information om kommende regulering.

Miljø- og Ligestillingsministeriet og Miljøstyrelsen er i løbende dialog med KL vedr. beredskabet i vandsektoren og vil samarbejde om yderligere information til kommunerne.

1. Konkrete handlemuligheder for kommunerne

Det gælder, at både kommuner og forsyninger omfattet af NIS 2- og CER-lovene skal leve op til reguleringen heri. Nedenstående skal derfor læses som Miljøstyrelsens anbefalinger til, hvad der kan gøres i tillæg til den eksisterende regulering.

Når vand- og spildevandsforsyningen ikke kan opretholdes eller er truet, vil den operationelle håndtering af driftsudfordringerne skulle ske lokalt i dialog mellem forsyning og kommune. Er der tale om en ekstraordinær hændelse, kan den lokale beredskabsstab (LBS) aktiveres.

Kommunerne har i forbindelse med deres beredskabsplanlægning efter beredskabsloven mulighed for at fastsætte kommunale mål, der gør det muligt for forsyninger under vandsektorloven at ansøge Vandsektortilsynet om finansiering inden for forsyningernes indtægtsramme, dvs. således at udgifter til foranstaltninger kan dækkes via en stigning i vandtaksten. Kommunerne kan

¹ [Nationalt Risikobillede 2025](#) og [Vurdering af den hybride trussel mod Danmark](#)

allerede nu understøtte forsyningernes indsats med foranstaltninger ved at fastsætte kommunale mål angående de foranstaltningskrav, der følger af den kommende regulering, som beskrevet ovenfor. Miljøstyrelsen opfordrer kommunerne til at overveje denne mulighed med henblik på at styrke vandsektorberedskabet lokalt hurtigst muligt. Der henvises til § 11 i ”Bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber” for yderligere vedrørende kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål².

Det vil også være muligt at søge om tillæg til indtægtsrammen med mål fastsat gennem NIS 2- og CER-lovene, samt det kommende lovforslag om beredskaber i vandsektoren.

Rammen for beredskabsplanlægning og forslag til tilgang

Miljøstyrelsen opfordrer til, at kommunernes beredskabsplanlægning på vandforsyningsområdet tager afsæt i minimum disse to scenarier:

- Cyberhændelser, hvor en eller flere forsyninger ikke kan opretholde deres almindelige forsyning af drikkevand og håndtering af spildevand i op til 3 døgn.
- Strømafbrydelser, hvor kommunen – herunder vandforsyninger og spildevandsforsyning – er uden strøm i op til 3 døgn.

Forsyningssvigt, herunder strømafbrydelser, af nogle timers varighed forekommer med en vis hyppighed. Forsyningssvigt af op til et døgn varighed er mindre sandsynlige, men dog forekommende. Forsyningssvigt af op til tre døgn varighed vil være relativt sjældne, men vil kunne medføre meget alvorlige udfordringer af myndighedens opretholdelse af kritiske funktioner.

Foruden planlægning for disse to hovedscenarier bør den kommunale beredskabsplanlægning for vandforsyningsområdet også forholde sig til sabotage og hærværk, der vil kunne resultere i akut forurening (af eksempelvis kildeplads, vandværk, ledningsnet), brand og eksplosion eller lækage på ledningsnettet. Disse hændelser kan naturligvis også opstå uden at sabotage og hærværk er årsagen.

Miljøstyrelsen opfordrer kommunerne til at:

- Opdatere eller udarbejde beredskabsplaner på henholdsvis drikkevandsområdet og spildevandsområdet, hvis sådanne ikke foreligger.
- Have et løbende samarbejde med forsyningerne i kommunen om beredskabsplanlægning. Der bør fastsættes rammer for et forpligtende samarbejde mellem forsyninger og berørte kommuner om indbyrdes koordinering af den kommunale beredskabsplan (jf. beredskabslovens § 25) og forsyningers beredskabsplaner. Det kan ske i forbindelse med de årlige møder mellem forsyningerne og kommunerne, jf. vandforsyningslovens § 14 b og miljøbeskyttelseslovens § 32 c.

² Af § 11 i bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber (bekendtgørelse nr. 1431 af 5. december 2024) fremgår, at ”[...]der gives tillæg til dækning af vandselskabets omkostninger til opfyldelse af statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål, som ikke i forvejen var opfyldt af vandselskabet, jf. dog § 10, stk. 3, 3. pkt., og som vedrører formål inden for vandsektorlovens § 1, herunder hensyn til miljø og natur, sundhed, energieffektivitet, klima eller forsyningssikkerhed. Det er en betingelse for tillæg, at de samlede årlige omkostninger til opfyldelse af de pågældende mål, inklusive omkostninger efter § 10, stk. 1, nr. 12, overstiger enten 1 pct. af den fastsatte økonomiske ramme for det foregående år eller 500.000 kr. inden for et kalenderår.”

- Organisere beredskabsplanlægning på tværs af kommunegrænser for at øge robusthed og resiliens.

2. Kommunikation under en beredskabshændelse

Under en beredskabshændelse er det væsentligt at have en kommunikationsplan med enslydende kommunikation fra kommune og forsyninger. Er drikkevandsforsyningen ude af drift, bør der være en plan for informering af borgere om, hvor der kan afhentes drikkevand samt en plan for håndtering af drikkevand til borgere, der ikke er i stand til selv eksempelvis at afhente drikkevand i dunke ved vandværket. Er spildevandsforsyningen ude af drift, bør kommunikationsplanen indeholde en opfordring til så vidt muligt at udskyde tøjvask, bad mv., således at spildevandssystemerne ikke bliver unødigt belastet mens hændelsen står på. Der bør endvidere kommunikeres om, at borgerne kun genoptager et normalt vandforbrug gradvist således at spildevandssystemet ikke bliver overbelastet efter genopretning. Hertil kan det også være relevant at orientere Miljøstyrelsen, alt efter karakteren af hændelsen.

Miljøstyrelsen opfordrer i øvrigt til, at kommunerne gør pjecen ”FORBEREDT PÅ KRISER”³ tilgængelig på deres hjemmesider.

Miljøstyrelsens vejledning

Miljøstyrelsen vejleder kommuner og forsyninger i arbejde med beredskabsplanlægning på vandforsyningsområdet. Miljøstyrelsen henviser til ”Håndbog om SektorCERTs 25 anbefalinger” for så vidt angår, hvordan vand- og spildevandsforsyninger” kan styrke cybersikkerheden. Den kan findes på:

<https://sektorcert.dk/publikationer/>

Ved spørgsmål til beredskabsplanlægning på vandforsyningsområdet, herunder spørgsmål til NIS 2- og CER-lovene er I meget velkomne til at rette henvendelse til Miljøstyrelsens kontor ”Vandforsyning” på mailadressen vandforsyning@mst.dk.

Yderligere information om regulering på området

NIS 2-loven og CER-loven

Den 1. juli 2025 er NIS 2-loven⁴ og CER-loven⁵ trådt i kraft. NIS 2-loven stiller bl.a. krav til omfattede vand- og spildevandsforsyninger om implementering af passende og forholdsmæssige foranstaltninger til styring af cybersikkerhedsrisici. CER-loven stiller bl.a. krav om modstandsdygtighed til de vand- og spildevandsforsyninger, der udpeges som kritiske enheder. Ved modstandsdygtighed skal forstås enhedernes evne til at forebygge, modstå og afbøde fysiske hændelser samt genoprette forsyningen efter en hændelse⁶.

Hvilke vand- og spildevandsforsyninger omfattes af NIS 2- og CER-loven?

Drikkevands- og spildevandssektorerne er nævnt i NIS 2-lovens bilag 1 om sektorer af særlig kritisk betydning, jf. bilagets pkt. 6 og 7. Lovens krav om bl.a. implementeringen af foranstaltninger til styring af cybersikkerhedsrisici og

³ <https://samsik.dk/wp-content/uploads/2025/04/forberedt-paa-kriser.pdf>

⁴ Lov om foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau (NIS 2-loven), lov nr. 434 af 6. maj 2025

⁵ Lov om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-loven), lov nr. 433 af 6. maj 2025

⁶ CER-loven, § 2, stk. 1, nr. 5: ”Modstandsdygtighed: En kritisk enheds evne til at forebygge, beskytte mod, reagere på, modstå, afbøde, absorbere, tilpasse sig og sikre genopretning efter en hændelse.”

hændelsesunderretninger, finder som udgangspunkt kun anvendelse for enheder, der opfylder lovens størrelseskrav. Loven omfatter som udgangspunkt kun enheder, der:

- beskæftiger 50 personer eller derover eller
- enheder med en årlig omsætning på over 10 mio. euro og en årlig samlet balance på over 10 mio. euro.

Visse enheder vil dog være omfattet af loven uanset deres størrelse, hvis enhederne er omfattet af lovens kvalitative betingelser, jf. lovens § 4, stk. 3, nr. 5, punkt a-d. Miljøstyrelsen har udgivet en FAQ med vejledning til vandsektoren om NIS 2-lovens anvendelsesområde⁷. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at vandforsyninger som udgangspunkt vil være omfattet af de kvalitative kriterier, såfremt vandforsyningen har en debiteret vandmængde på mere end 800.000 m³ årligt eller leverer drikkevand til andre kritiske enheder, herunder eksempelvis sygehuse m.v. Det er endvidere Miljøstyrelsens vurdering, at alle kommunalt ejede spildevandsforsyninger i praksis vil være omfattet af de kvalitative kriterier og derfor skal registrere sig som omfattet af NIS 2-loven. Fristen for registrering for omfattede forsyninger var d. 1. oktober 2025.

I overensstemmelse med CER-direktivet vil Styrelsen for Samfundssikkerhed udarbejde en national risikovurdering og en national strategi for styrkelse af kritiske enheders modstandsdygtighed. Miljøstyrelsen vil snarest muligt derefter udpege de vand- og spildevandsforsyninger, der vil blive anset for kritiske enheder og dermed bliver omfattet af CER-loven. Det er forventningen, at denne udpegning vil ske primo 2026. Senest 9 måneder efter denne udpegning skal forsyningerne have gennemført deres risikovurdering⁸. Der opfordres dog til, at den gennemføres hurtigst muligt efter udpegningen.

Forsyningernes egne risikovurderinger skal sammen med den nationale risikovurdering danne grundlag for, at forsyningerne træffer passende og forholdsmæssige tekniske, sikkerhedsmæssige og organisatoriske foranstaltninger for at sikre forsyningernes modstandsdygtighed, jf. CER-lovens § 6, stk. 1. Foranstaltningerne skal være på plads senest 10 måneder efter, at den kritiske enhed har modtaget en orientering om deres udpegning, jf. CER-lovens § 3, stk. 5. Der opfordres dog til, at foranstaltningerne gennemføres hurtigst muligt efter udpegningen.

Regulering som følge af NIS 2-loven og CER-loven

De foranstaltninger, der følger af NIS 2-loven, er beskrevet i lovens § 6. Omfattede vand- og spildevandsforsyninger skal bl.a. gennemføre politikker for risikoanalyse og informationssystemssikkerhed, håndtering af hændelser, driftskontinuitet (herunder backupstyring og reetablering efter en katastrofe og krisestyring) og forsyningskædesikkerhed (herunder sikkerhedsrelaterede aspekter vedrørende forholdene mellem den enkelte enhed og dens direkte leverandører eller tjenesteudbydere).

Miljøstyrelsen har iværksat udarbejdelse af en sektorspecifik vejledning til vandsektoren om foranstaltninger i medfør af NIS 2-loven. Vejledningen

⁷ [Vejledning til vandsektoren om anvendelsesområde](#)

⁸ CER-loven, § 5, stk. 3: "Risikovurderingen nævnt i stk. 1 skal være foretaget, 9 måneder efter at den kritiske enhed har modtaget en orientering i medfør af § 3, stk. 5, 1. pkt. Risikovurderingen skal opdateres, når det er nødvendigt, og mindst hvert fjerde år."

forventes udgivet i februar 2026. Styrelsen for Samfundssikkerhed samler og udgiver løbende vejledninger, der beskriver de centrale og tværgående begreber og krav i NIS 2-loven, og disse kan findes her: <https://samsik.dk/nis2/nis-2-vejledninger/>. Derudover har Styrelsen for Samfundssikkerhed i januar 2025 udgivet en trusselsvurdering af cybertruslen mod vandsektoren: <https://samsik.dk/publikationer/vandsektoren/>

De foranstaltninger, der følger af CER-loven, er beskrevet i lovens § 6. Foranstaltninger, som omfattede vand- og spildevandsforsyninger skal gennemføre, inkluderer bl.a. foranstaltninger, der er nødvendige for at forhindre hændelser i at indtræffe, sikre tilstrækkelig fysisk beskyttelse af enhedens lokaler og kritiske infrastruktur samt værktøjer og rutiner til overvågning af perimetre, detektionsudstyr og adgangskontrol.

Den kommende beredskabsregulering

Vandsektoren i Danmark har mange forsyninger, som leverer mindre end 800.000 m³ årligt. For at styrke beredskabsniveauet for disse vil Miljø- og Ligestillingsministeriet gennemføre regulering, der stiller krav til beredskabsplanlægning i de vandforsyninger, der ikke er omfattet af NIS 2- og CER-lovene.

Den kommende regulering vil indeholde lignende krav, som dem der stilles i NIS 2- og CER-lovene, herunder krav om kontaktpunkt, udarbejdelse af beredskabsplaner og øvelse af beredskaber, samt konkrete krav til modstandsforanstaltninger, herunder krav om fysisk sikring, overvågning mv. Der vil også komme krav om indberetninger af hændelse og i hvornår en hændelse skal indberettes.

Reguleringen bygger på den dialog som Miljøstyrelsen har haft med branchen og KL siden 2020, og brancheorganisationerne og KL vil fortsat blive inddraget i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser med ophæng i lovforslaget.

Lovændringen, der skal danne grundlag for den nye regulering, er sendt i høring og er tilgængelig på Høringsportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/70755>

Med venlig hilsen

Isabelle Navarro Vinten

Vicedirektør | Direktion & Kommunikation

+45 21 54 91 86 | isnvi@mst.dk / IsVi.MIM-MST@statensttj.dk

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen | Lerchesgade 35 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Sådan håndterer vi dine personoplysninger